

Р.Г. срещу Електроразпределение- –Столично ЕАД

Делото е образувано по повод жалбата на жител на гр. София /кв. Христо Ботев/ поради предлаганите от Електроразпределителното дружество различни условия на достъп до електроразпределителната услуга. Проучването на казуса и подготвителната административна работа е извършена от правния отдел на Проект “Права на човека “ чрез използването на всички законови възможности и практики. Поради отказа на контролните административни органи за взимане на мерки за предотвратяване на дискриминационни практики на дружеството -монополист се наложи търсенето на съдебен контрол съгласно Закона за защита от дискриминация. Делото е финансирано от правната програма на Европейският ЦЕНТЪР ПО ПРАВТА НА РОМИТЕ – Будапеща –Унгария.

Съгласно излязло решение на СРС –I-ва инстанция Електроразпределителното дружество ответник се осъжда на основание чл. 71 ал.1 т.1 и 2 ЗЗДискр.

РЕШЕНИЕ

В ИМЕТО НА НАРОДА

СРС , ПЪРВА ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ ПЪРВО ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ , 24 С-В в публично заседание на 17.май 2004г. в състав :

Председател:....

Секретар :.....

Като разгледа докладваното от съдията гр.дело 1184 по описа за 2004г., за да се произнесе взе в предвид следното:

Предявени са обективно съединени искиове по чл. 71,ал.1.т.т.1,2 и 3 от Закона за защита от дискриминация.

Ищеца Р.К.Г излага в исковата си молба, че е български гражданин от ромски етнически произход, който през 1996г. закупил празно дворно място в гр. София, кв. Христо Ботев”ул....., и извършил законен строеж на триетажна сграда. Поддържа, че в продължение на 5 години се опитва да прокара ел.захранване в сградата, но електроразпределителното дружество му отказвало, поддържа, че работниците от ЕС – Север поставили контролното табло на границата на имота на височина 9 метра, което не му осигурявало визуален контрол по всяко време на денонощието, съгласно чл. 24 от “Общите условия”. Излага подробни съображения в подкрепа на твърденията си, че компетентните длъжностни лица са отказали да го включат в енергопреносната мрежа по съображения, че не е подписал допълнително споразумение, което, според ищеца, изменя приетите и одобрени от ДКЕР “Общи условия “ във вреда на потребителите, с което последният не е съгласен. Счита, че с предложените допълнителни споразумения спрямо него се провежда политика на пряка дискриминация в зависимост от етническият му произход, като по този начин ответното дружество нарушава неговите конституционни права и законни интереси. Поддържа още, че за периода от три години преди завеждането на исковата молба, той и семейството му живели при изключително тежки битови условия поради неправомерните действия и дискриминационно отношение на ответника, поради което претърпели значителни неимуществени вреди, изразяващи се в чувството на безпомощност и унижение. С тези съображения, ищеца мотивира исканията си към съда да постанови решение, с което да установи

нарушението на правилата за равенство и еднаквото третиране на всички абонати от 'Електроразпределение- Столично " ЕАД при доставяне на съответната услуга; да осъди ответника да преустанови незаконосъобразната си практика с допълнителни споразумения и да възстанови положението преди нарушението, както и да свали всички контролно измервателни уреди на границата на имотите на височина човешки ръст, на основание чл. 24 от "общите условия "; да му заплати обезщетение за претърпени не имуществени вреди в размер на 2500 лв. Претендира разноски.

Ответника 'Електроразпределение- –Столично " ЕАД оспорва предявените иски, като счита действията си за законосъобразни и насочени към гарантиране живота и здравето на гражданите от кв. Христо Ботев', и към поддържане непрекъснатостта на електроснабдяването, сигурността и надеждността на енергийната система. В становището по делото от 05.04.2004г. и в писмените бележки на пълномощника си ю.к. М., позовавайки се на законовите разпоредби, на клаузи от "Общите условия " на дружеството, както и на събраните гласни доказателства, поддържа, че приетите технически мерки, макар и да ограничават правото на достъп за визуален контрол върху показанията на средствата за търговско измерване на живущите в кв. Христо Ботев", гарантират правото на живот, здраве и на постоянно електрозахранване и гарантиране равнопоставеност на всички. Моли съда да постанови решение, с което отхвърли исковите като неоснователни.

Съдът, като съобрази доводите и възраженията на страните, и прецени доказателствата по делото по реда на чл. 188,ал.1 ГПК, приема за установено следното:

Видно от н.а.за продажба на недвижим имот с № о 10.09.1996г., нот.дело N... /1996г. на Първи нотариус при СРС, ищеца се легитимира като собственик на празно дворно място в гр. София , представляващо парцелот кв...по рег.план на гр. София, местност "Христо Ботев " с площ от 510 кв.м.

От представената от ищеца служебна бележка № АГ-12-Р-3/ 18.05.2000г., издадена от СО, р-н Слатина до Електроснабдяване " за послужване на ищеца за разрешение за мощност,проектът за заснемане на жилищна сграда в парцел.....кв.....,м. Хр.Ботев в гр. София, отговаря на изискванията на ЗТСУ, ППЗТСУ и Наредба №5, като сградата би могла да бъде узаконена след влизане в сила на ЗРКП за местност "Хр.Ботев" С протокол № 1604/15.05.2002г. за измерване на защитна заземителна инсталация относно обект кв. Хр.Ботев, .ул...е удостоверено, че заземлението е в нормата и отговаря на изискванията на "Правилника за устройство на ел. у-би ".

На 22.10.2002г. е подписано тристранно споразумение между МЕЕР, Електроразпределение-Столично " ЕАД и Сдружение за защита на правата и законните интереси на гражданите от кв. Хр.Ботев, с което е постигнато съгласие електромерните табла и електромерите в кв. "Хр.Ботев " да бъдат монтирани на голяма височина, освен в случаите,при които потребителите отговарят на следните критерии: притежават съответен документ, удостоверяващ правото им на собственост; нямат просрочени задължения за консумирана ел.енергия; имат адресна регистрация в кв. "Хр.Ботев "; подписали са индивидуално допълнително споразумение; поемат индивидуална отговорност за опазване на електромерите; не са констатирани неправомерни въздействия на сега съществуващите електромери.

С констативен протокол № 07114 от 25.03.2003г. на ДКЕР е удостоверено извършването на проверка на следните обекти в изпълнение на Заповед №3-32/2003г. на Председателя на ДКЕР: Електроразпределение –Столично"ЕАД Електроразпределителен район Север, гр. София ,кв. Христо Ботев, ул. 506 –та № 7. Констатирано е, че ел. таблото,предназначено за захранване на имота на ищеца е монтирано на височина 9 метра,като продажбата на ел. енергия не е започнала, тъй като последният не желае съоръжението да бъде монтирано на височина 9 метра, нито да

подпише предложеното му от дружеството бланково индивидуално споразумение за потребители, отговарящи на определени условия. Аналогични констатации са направени и в още два констативни протокола, приложени по делото, съответно от 10.03.2003г. и 28.01.2003г., където е записано, че ищецът не позволява монтирането на изходящ усукан кабел от електромерното табло на стълб № 9 до оградата на ул. 506 № 7, с аргумент, че електромерът трябва да бъде монтиран на ниско табло.

Във връзка с възникналите спорни отношения и ищеца и съответните компетентни органи е водена продължителна кореспонденция, изразяваща се в жалби и писма, представени по делото. Така с писмо от 10.03.2002г. относно жалбата на ищеца с вх.№ 389/2003г. за електрозахранване на обект в гр. София, кв. "Хр.Ботев"ул. 506 №7, ответното дружество, в лицето на изп.директор Г.Миков, е посочило, че обектът е включен в новите проекти за реконструкция на ел.мрежа в кв."Хр. Ботев" и ще бъде захранен, като средството за търговско измерване ще бъде монтирано на голяма височина, тъй като ищеца не е съгласен с предложените условия за подписване на индивидуално споразумение. В писмо на Държавната комисия за енергийно регулиране до ищеца, с копие до ответника, в случай, че заявителят за започване на продажба на ел. енергия в новопостроен обект, е изпълнил всички технически изисквания за започване на продажбата, Електроразпределение-Столично "ЕАД следва да започне продажбата на електрическа енергия в новопостроеният имот без да изисква допълнително споразумение с оглед осигуряване равнопоставеност на потребителите, разположение на негова територия. Становище в аналогичен смисъл по случаят е взето и от Комисията по търговия и защита на потребителите № Р-620 от 10.03.2003г.

За установяване на основните спорни факти, старите са ангажирали гласни доказателства. Свидетелката на ищцовата страна Д.М живее в ж.к. Люлин -10 част. Посочва, че в блока, в който живее електромерите са разположение в малки табла по четири на всеки етаж, тъй като има четири апартамента Заявява също, че има визуален достъп до отчитането му, като не е подписвала с ответното дружество допълнително споразумение. Свидетелката М. А. живее в ромската част на кв. "Хр.Ботев" в гр. София и семейството ѝ е абонат на "Електроразпределение-". Контролно измервателният се намира на 13 метра височина, закрепен на стълб, като има охрана. Свидетелката заявява, че не е подписвала с "Електроразпределение"допълнителни споразумения и допълва, че в българската част на същият квартала електромерите са долу.

Свидетеля на ответника –Б.Г. е началник отдел "Електроразпределение"-район Север, което поддържа електрозахранването на шест общини, сред които попада и кв. "Хр. Ботев ". Свидетелят разказва, че през 2001било взето решение за извършването на ремонт на цялата мрежа, включително и в кв."Хр.Ботев", тъй като мрежата се пренатоварвала и търпяла различни повреди, като факторите за това били неконтролируемостта изграждане на сгради и кражбите на ел. енергия с различни средства, а и зачестилите възможности за нещастни случаи. При изграждането на мрежата били използвани стълбове с височина 14 метра – 20 кило волта, монтирани били табла на височина 10 метра с дистанционно отчитане и прекъсване. Според свидетеля били съставяни и констативни протоколи, но този способ не дал резултат. Последвали споразумения, според които всички, които имат н.акт и всички, които са си платили задълженията си и не е установено по отношение на тях кражба на електроенергия , имали право на монтиране на ел.таблата им на човешки бой. Свидетелят посочва, че при монтирането на тези табла били сключени индивидуални споразумения с отделните фамилии, според които всяка фамилия носи отговорност и няма разбито табло за срок от 1 година. Шест потребителя се захранват от тези табла без да се прави деление на роми и българи. По нататък свидетелят разказва случаи на

висока степен на аварийност, с посочване на драстичен пример от неговата практика, като уточнява, че откакто са подписвали допълнителните споразумения и се приемало от абонатите условието всички ел. табла от една колона да бъдат монтирани на голяма височина, нямало такива случаи.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът съобрази следното:

Между страните няма спор по отношение на факта, че предприетите от ответника и обсъдени по горе в мотивната част технически мерки ограничават правото на достъп за визуален контрол върху показанията на средствата за търговско отчитане на електрическата енергия на част от живущите в кв. ”Хр.Ботев”, съставляващ ромско население, сред които е и ищецът. Установява по безспорен начин също, че в ”Общите условия” на ответното дружество няма клауза, съгласно която потребителят да заявява, че е съгласен електромерното табло, респективно електромерите, да бъдат поставени на по-голяма височина от човешки ръст, като това съставлява единствено точка от индивидуалното допълнително споразумение / така и свидетеля Б.Г. / , предлагано на гражданите от ромски етнически произход.

Съдът намира, че с предлагането на ищеца индивидуално допълнително споразумение към ”Общите условия” от страна на ответното дружество се заобикаля Закона за енергетиката и енергийната ефективност(ЗЕЕ,отм.), действал при възникването на спорните отношения. В ЗЕЕЕ не е предвидена възможност за електроразпределителното предприятие да предлага индивидуални условия, различни от одобрените от ДКЕР ”Общи условия”, с които да ги изменя, поради което фактът, че е постигнато тристранно споразумение между МЕЕР, ответното дружество и Сдружението за защита на гражданите от кв.”Хр.Ботев”, не обвързва ищеца. По смисъла на чл. 37,ал.2 от ЗЗППТ “ не са индивидуално уговорени клаузи, които са били изготвени предварително и поради това потребителя не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия. От писмените доказателства, приложение от ответника, не е видно, че предлаганият индивидуален договор е одобрен от ДКЕР, нито, че е спазена процедурата на публикуване и влизане в сила, регламентирана в чл. 80,ал.ал. 5 и 6 от ЗЕЕЕ/отм./.

В реда на изложените мотиви, съдът приема, че са нарушени условията и редът за присъединяване на обекти на потребители към разпределителните електрически мрежи и започването на продажба на ел.енергия за битови нужди. Ето защо съдът намира за неоснователно възражението на ответника, че действието му са в съответствие с нормата на чл. 93,ал.3 от ЗЕЕЕ/отм./, съгласно която разпределителното,съответно преносното предприятие определя вида, броя и мястото на монтиране на измервателните уреди и на управляващите и комуникационните устройства към тях. Действително, за Електроразпределение-Столично съществува възможността да монтира средство за търговско измерване на място, ограничаващо достъпа до него, в случай, че са проявени предпоставките за това, предвидени в нормативните актове от различен ранг и съответните общи условия- изискване, което в случая не е изпълнено. Предвид това, съдът приема, че следва да намери приложение клаузата на чл. 24,ал. 1 от Общите условия, съгласно която потребителят има право да достъп за визуален контрол върху показанията на средствата за търговско измерване.

От ангажираните от ищцовата страна писмени доказателства, както и от свидетелските показания на Д.М. и М.А., се установяват по убедителен начин факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, като в този контекст следва да се релевира разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр., според която в такава хипотеза в тежест на ответната страна е да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. Ответникът, в писмените бележки на пълномощника си ю.к. М. .. , признава факт, че

случаят следва да бъде разглеждан в светлината на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. Като счита, че предприетите мерки за запазване на живота и здравето на живущите в кв. Хр. Ботев, разкрити и в разпита на свидетеля Б.Г., не може да се разглеждат като непряка дискриминация, тъй като същите са подходящи и необходими и са извършени въз основа на разпоредба, която е обективно оправдана с оглед законова цел. Съдът намира така поддържаната теза за недоказана, тъй като единствените ангажирани доказателства относно твърдението, че ситуацията в столичният квартал “Хр.Ботев” е налагала ограничаване правото на достъп до измервателните уреди, са свидетелските показания на Б.Г.- началник отдел “Електроразпределение” р-н Север, които съгласно нормата на чл. 136 ГПК съдът преценява с оглед възможната висока степен на заинтересованост в полза на ответника. Предвид настъпилото разместване на тежестта на доказване в настоящият случай и съгласно правилото на чл. 127, ал.1 ГПК, в тежест на ответника е да проведе В тази връзка съдът приема за неустановени по убедителен начин доводите на ответника, че съществува ситуация в процесния столичен квартал действително се характеризирала с такава степен на опасност за живота, здравето и собствеността на хората, налагаща въвеждането на рестрикционен режим. Отделно от това счита, че дори и да се приеме, че са били необходими промени в системата за хранване и отчитане на ел. енергия, предприетите мерки във връзка с ограничаването на достъпа за визуален контрол върху измервателните електроуреди заобикалят нормативните изисквания на ЗЕЕЕ/отм./ и Общите условия, в каквато насока са изводите на съда, изложение по-горе в мотивната част на настоящият съдебен акт.

В тази връзка съдът намира, че е налице непряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. Чрез поставянето на лице на основата на неговият етнически произход в по неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална практика, като не се установи по делото тази практика да е обективно оправдана с оглед на законова цел, нито средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. Съдът не споделя становището на ищцовата страна, че установеното дискриминационно отношение и неравенство в третирането са в условия на пряка дискриминация. Проявена е непряка дискриминация, тъй като ответното дружество основава поведението си на твърдян стремеж да редуцира загубите от консумирана , но неотчетена и не заплатена енергия, както и да гарантира правото на здраве, живот и постоянно електрозахранване на всички, като за тази цел поставя в по-благоприятни условия гражданите от български етнически произход, които не са задължени да подписват индивидуални споразумения. Тази политика на различно третиране развива привидно неутрална практика, водеща по същество до прилагането на различни критерии, основани на посочения по-горе признак по чл. 4, ал.1 от ЗЗДискр. Последната съдът приема за незаконосъобразна и като такава налагаща непропорционална тежест на ищеца.

Въз основа на тези изводи, съдът счита, че са налице основанията на закона за уважаване на предявения иск по чл. 71, ал.1 от ЗЗДискр., като следва да бъде признато за установено между страните, че предлагането на ищеца да приеме клаузите на индивидуално допълнително споразумение към Общите условия на “Електроразпределение-Столично” ЕАД противоречи на ЗЕЕЕ/отм./, Наредбата за присъединяване към преносната и разпределителните ел.мрежи на производители и потребители и общите условия за продажба на ел.енергия за битови нужди и Общите условия на ответното дружество, като по този начин ответника нарушава правилата за равенство и еднакво третиране на всички абонати при доставянето на услугата.

Основателен се явява и предявеният иск по чл. 71.чл. 1, т.2. от ЗЗДискр., поради което ответника следва да бъде осъден да преустанови предлагането на ищеца на индивидуално допълнително споразумение и да осигури правото на достъп за визуален

контрол на ищеца върху показанията на средствата за търговско измерване, съгласно чл. 24, ал. 1 от Общите условия, както и да се въздържа за в бъдеще от по-нататъшни нарушения.

По обективно предявеният иск по чл. 71, ал.1, т.3 от ЗЗДискр.:

Съгласно посочената разпоредба, за нарушение права, уреждащи равенство в третирането, всяко лице може да поиска обезщетение за вреди. Тази норма е в корелативна връзка с основният принцип, установен в разпоредбата на чл. 45 ЗЗД, а именно забраната да се вреди непозволено и виновно другиму. Нарушението на тази забрана законът свързва със санкция за нарушителя, чието съдържание се свежда да поправи всички вреди, които виновно и противоправно е причинил на друго лице. За да бъде ангажирана отговорността на ответника по чл. 71 ал. 1, т.3 от ЗЗДискр.вр. чл. 45, ал.1. ЗЗД е необходимо наличието на виновно и противоправно деяние, настъпили вреди за ищеца и проявлението на причинна връзка между тях. Във всички случаи на непозволено увреждане вината на нейният причинител се предполага до доказване на противното / чл. 45, ал.2 ЗЗД/, а останалите елементи от фактическият състав трябва да се докажат от ищеца, съобразно правилата за разпределяне на доказателствената тежест.

В процесния случай анализът на събраните доказателства не сочи на наличието на всички компоненти на сложният фактически състав на чл. 45, ал.1 ЗЗД. Съдът приема, че ищцовата страна не е установила проявлението и на последният компонент от сложният фактически състав на чл. 45 ЗЗД, а именно не е ангажирала убедителни доказателства за претърпяната вреда. Нещо повече, не са събрани каквито и да било доказателства, касаещи претърпени неимуществени вреди. По закон, предназначението на обезщетението е да възмезди не абстрактни, а конкретно претърпени и надлежно установени физически и психически болки, страдания, неудобства и всякакви други негативи, причинени виновно, когато са пряка и непосредствена последица от непозволеното увреждане. В настоящият случай не е достатъчно ищеца да се позовава на твърдяни психически страдания, които е преживял. Макар да попада в кръга на лицата, които са активно материално правно легитимирани да претендират обезщетение за обезвреда, такова не следва да му бъде присъждано по изложените по горе съображения. Съобразно правилото на чл. 52 ЗЗД, справедливостта може да бъде критерий само при определяне на размера на претендираното обезщетение, но не съставлява ориентир за наличие на вреда.

Ето защо съдът приема претенцията за обезвреда на претърпени неимуществени вреди с правно основание чл. 71, ал.1, т.3 ЗЗДискр. за недоказана. Същата следва да бъде отхвърлена до пълния предявен размер от 2500 лв.

При този изход на спора и на основание чл. 64, ал.1 ГПК, ответника дължи да заплати на ищеца сумата 200 лв. адвокатско възнаграждение, съобразно уважената част от исковете.

Така мотивиран, съдът

Р Е Ш И :

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, по иска с правно основание чл. 71, ал.1, т.1 ЗЗДискр., предявен от Р.К.Г. ЕГН.... Гр. София, кв. Христо Ботев, ул.... съдебен адрес : гр.Софиясрещу “Електроразпределение –Столично “ ЕАД, г. София ул. “ Цар Симеон” №330, че с предлаганото на ищеца индивидуално допълнително споразумение към Общите условия, “Електроразпределение –Столично “ ЕАД е нарушило ЗЕЕЕ/отм./,

Наредбата за присъединяване към преносната и разпределителна ел. мрежи на производители и потребители и общите условия за продажба на ел. енергия за битови нужди и Общите условия, и правилата за равенство и еднакво третиране на всички абонати при доставяне на услугата.

ОСЪЖДА “Електроразпределение –Столично “ ЕАД , с.а. да преустанови предлагането на ищеца на индивидуално допълнително споразумение и да осигури правото на достъп за визуален контрол на ищеца върху показанията на средствата за търговско измерване, както и да се въздържа за в бъдеще от по-нататъшни нарушения, на основание чл. 71,ал.1.т.2 ЗЗДискр.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Р.К.Г. ЕГН....с.а срещу “Електроразпределение – Столично “ ЕАД,с.а иск с правно основание чл.71,ал.1.т.3. ЗЗДискр, за сумата 2 500 лв. , съставляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, като недоказан.

ОСЪЖДА Електроразпределение –Столично “ ЕАД с.а да заплати на Р.К.Г. ЕГН.... с.а сумата 200 / двеста/ лв., на основание чл. 64,ал.1 ГПК

Решението подлежи на обжалване пред СГС в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

РАЙОНЕН СЪДИЯ : п.